Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Compendium memorandorum vires naturales et commoda comprehendens a Plinio data

Duval, Robert

[Paris], zwischen 8. Mai und 20. Nov. 1500

Liber sextus [...]

urn:nbn:de:bsz:31-293518

Visual Library

**orbe e reliquo. Alias tangit opiniones de nili inundudatione mi=
nus probabiles.**

Liber ſextus continet alios meridianos populos regio
nes & īſulas. Ca. xxii. de tāprobane meridionali īſula.
Tāprobanē alterū orbē terrarū eſſe diu exiſtimatū eſt
Vt liq̃ret inſulā eē: alexādri magni etas reſq; p̄ſtitere
Oneſicrit⁹ claſſis eius p̄fect⁹ elefātos ibi maiores bel
licoſioreſq;: q̃ in idia gigni ſcripſit. Auri margaritarūq; grandiū
fertilioreſq; q̃ indos. Eratoſtenes & menſurā ꝓdidit longitudinis.
vii. M. ſtadiorū: latitudinis. v. M. Nec vrbes eſſe ſed vicos ſeptin=
gentos. Incipit ab eoo mari: iter ortuȝ occaſūq; ſolis indie. p̄tenta
et quondā credita. xx. dierū nauigatione: a praſiana gēte diſtare.
Mox quia papiraceis nauibus armat mētiſq; nili peteret: ad noſtra
rum nauiū curſus ſeptē dierū interuallo taxato. Mare īrereſt vado
ſum ſeptē non āplius altitudinis paſſibus ſed certis canalib⁹ adeo
profundū: vt valle anchore ſidāt. Ob id nauibus vtrinq; ꝓre: ne
per anguſtias aluei circūagi ſit neceſſe. Sideꝝ in nauigando nulla
obſeruatio. Septētrio non cernit. Volucres ſecuȝ ferunt emictētes
ſepius: Meatūq; earum terras petentiū comitātur. Nec pluſq̃ ter=
nis mēſibus anno nauigant. Hacten⁹ a priſcis memorata. Nobis
diligētior noticia. Claudii principatu cōtigit: legatis etiā ex īſula
aduectis. Hoc accidit modo. Plocanii qui maris rubri vectigal a
fiſco redemerat libertus: circa arabiā nauigans: aquilonibus rapt⁹
preter Carmaniā. xv. die hiſpuros portuȝ eius inuectus: hoſpitali
regis clementia ſex menſiuȝ tēpore imbutus alloquio. Per cōtanti
poſtea enarrauit ceſarē & romanos mirum in modum inauditos iu
ſticia. Ille ſuſpexit ꝙ pares pondere denarii eſſent in pecunia: cum
imagines diuerſe indicarēt a pluribus factos. Et hoc maxime ſolli
citatus ad amicitiam: legatos quattuor miſit.
Septētriones vergiliaſq; apud nos eſſe veluti nouo celo mirabant.
Lunā quidē apud ipſos: nō niſi ab octaua ad quindecimā ſupra ter
ram aſpici fatētes. Canopū lucere noctibus ſidus ingēs. Sed ma=
xime mirum his erat: vmbras ſuas in noſtrum celum cadere non
in ſuū. ſolemq; a leua oriri & in dextra occidere: potiuſq̃ e diuerſo.
Idē narrauere. x. M. ſtadiorū ab oriēte hiberno vltra mōtes emo
dos: Cōmeaſſe eo feros: hominū magnitudinē excedētes: rutilis
comis: ceruleis oculis: oris ſono truci: nulli cōmercio lingue. Ce=
terum vt noſtri negotiatores. fluminis vlteriore ripa: merces poſi
tas. iuxta venalia tolli ab his: ſi placet ꝑmutatio. Edificia ab hu
mo modice extātia. Annonā nunq̃ augeri. Nō fora lites ve eē. Coli

lites ve eſſe. Coli herculem. Eligi regem a populo ſenecta clemen=
tiaq; liberos non habentem. et ſi poſtea gignat abdicari: ne fiat he
reditarium regnum. Vitam hominum. C. annis modicam.

Ca. xxviii. de arabia

Rabia nulli gentium poſt ferēda amplitudine Sabbeos di
a tiſſimos ſiluarum fertilitate odorifera. auri. metallis. agro
rum rignis. mellis cereq; prouentu. Arabes mitrati degūt
In vniuerſum gentes ditiſſime: apud quas maxime opes romano=
rum parthorūq; ſubſiſtāt: vendētibus que ex mari aut ſiluis capiāt.
Ex affrice latere eſt locus nomine ſtadiſin vbi nilus p̄cipitās ſe fra
gore auditū accolis aufert. Circa meroen inſulam herbas viridio=
res & ſiluas ibi apparuiſſe rhynocerotum elefantorūq; veſtigia
Regnare feminā Caudacem: quod cunctis Iam annis nomen ad re
ginas tranſit Delubrū Amonis eſt ibi religioſum. Cum po
tirentur rerū ethiopes Inſula ea magne claritatis fuit. Tradunt em̄
armatorum. cc. xl. M. dare ſolitam. Reges ethiopum. xlv. et hodie
traduntur.

Ca. xxx. Multiſformes hominum figure circa ethiopiam

Niuerſa gens etheria appellata. Mox a vulcani filio ethio
v pe: ethiopia. Animalium hominūq; effigies monſtriferas
circa extremitates eius gigni. Minime mirū: artifici ad for
māda corpora effigieſq; de lendas mobilitate ignea Ferūt certe ab
orientis parte homines ſine naribus equali totius corporis plani=
cie. Alias ſuperiore parte orbas. Alias ſine linguis. Pars etiam ore
concreto & naribus carens: vno tantum foramine ſpirat. potumq;
calamis auene trahit. et grana ſponte prouenientia. Quibuſdā pro
ſermone mitus: motuſq; membrorum eſſe.
In arabico latere viuūt elephantorum venatu. Apud quos quadru
pedes omnes ſine auribus etiam elephanti.
At ex affrice parte ptonebari qui canem pro rege habēt: eius motu
imperia augurantes. Ngriophagi: pantherarum & leonū carnibus
viuentes. Autrophagi humanis carnibus veſcentes. Cynamologi
caninis capitibus incedunt
Sita eſt ethiopia ab oriente hiberno ad occidentem hibernum. Me
ridiano cardine: ſilue maxime hebeno virent. Ea parte eminēs ma
ri mons excelſus: eternus ardet ignibus ænocannia dictus

Ca. xxxi. de inſulis ethiopici maris

Alexādro regi inſularū ethiopici maris renunciatū vnam adeo di=
uitem: vt equos incole talentis auri permutarēt. Alteram vbi ſacer.

Mons opacus ſilua repertus eſt:diſtilantibus arboribus odore mi re ſuauitatis. Euphorus auctor eſt:a rubro mari nauigantes:in eam non poſſe propter ardores vltra quaſdam columnas(Ita appellantur parue inſule)prouehi. Traditur alia inſula contra athlãtem mõtem Ab ea quinqꝫ dierum nauigatione ſolitudines ad ethiopas heſperios et pro montorium quod vocamus heſperionceras. Contra hoc promontorium:gorgones Inſule narrantur Penetrauit in eas hanno penorum Imperator. Prodiditqꝫ hirta feminarum corpora viros pernicitate euaſiſſe. Duarumqꝫ gorgonum cutes: argumẽti & miraculi gratia in iunonis templo poſuit:ſpectatas vſqꝫ ad carthaginem captam. Vltra has due heſperides inſule narrantur Paucas conſtat eſſe ex aduerſo a iuba repertas: in quibus getulica purpura tingitur

Ca.xxxii.de inſulis fortunatis

ſ Vnt qui vltra eas inſulas:fortunatas putent eſſe. Quarum ſeboſus ſpacia complexus:abeſſe a gadibus ſeptingenta et quinquaginta paſſuum millia tradit. Arborum ibi proceritatem ad centum quadraginta quattuor pedes adoleſcere. Iuba inquit ſub meridiem poſitas eſſe prope occaſum

Primam vocari ombrion nullis edificiorum veſtigiis. Arbores ſimiles ferule:ex quib⁹ aqua exprimatᷓ ex nigris amara ex albis potu Iocunda. Alteram inſulam iunoniam appellari. In ea ediculam tantum lapide extructã. Proximam canariaꝫ vocari a multitudine canum eximie magnitudinis. Ex quibus perducti ſunt a iuba duo. Cum autem copia pomorum& auium omnis generis abundent:& palmetis et nuce pinea abuudare. Eſſe copiam quoqꝫ mellis. Papirum & ſiluros in amnibus gigni

Hec de libro ſexto

Liber ſeptimus agit de homine& eius generatione atqꝫ ipſius mirabilibus fignris.

Prologus

Pri ncipiũ iure tribuetur homini:cuius cauſa videtur cũcta alia genuiſſe natura Magna et ſeua mercede cõtra tanta ſua munera:vt non ſit ſatis eſtimare parens ne melior ſit hominum:aut triſtior nouerca fuerit.

Hominẽ nudũ & in media humo abicit natali.ad vagitus ſtatim& ploratum.nullũqꝫ animaliũ aliud ad lacrimas:& has protinus vite principio. At hercule riſus precox illi et :celerrimus ãte quadrageſimum diem nulli datur. Atqꝫ infeliciter natum iacet manibus